



Bruxelles, den 18.12.2012
COM(2012) 773 final

2012/0359 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om udøvelsen af Unionens rettigheder for så vidt angår anvendelsen og håndhævelsen af internationale handelsregler

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

Begrundelse og formål

Nærværende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning afspejler, at Unionen prioriterer effektiv håndhævelse af sine handelsrettigheder højt. Denne målsætning blev beskrevet i Kommissionens meddelelse om handel, vækst og verdensanliggender¹ og godkendt i Rådets konklusioner af 21. december 2010².

Unionen har for nærværende ikke et sæt fælles lovgivningsrammer³ for håndhævelse af sine rettigheder under internationale handelsaftaler. Nærværende forslag har til formål at afhjælpe denne situation.

Generel baggrund

Unionen kan blive nødsaget til at træffe ensidige foranstaltninger for at håndhæve og beskytte sine rettigheder og interesser under internationale handelsaftaler. Dette er tilfældet under Verdenshandelsorganisationens (WTO's) tvistbilæggelsesregler og under bilaterale og regionale tvistbilæggelsesordninger. Det samme gælder handelsbeskyttelsesforanstaltninger og såkaldt "rebinding" (fastsættelse af en ny bunden toldsats) under internationale aftaler. Alle sådanne foranstaltninger kræver hurtig reaktion, hvis de skal fungere som et effektivt og troværdigt redskab til at anspore til overholdelse af reglerne og af de frister, der er fastsat i relevante internationale forpligtelser for Unionen. Dette nødvendiggør hurtige, effektive og fleksible beslutninger inden for rammerne af de strukturer, som Lissabontraktaten etablerer.

Før Lissabontraktatens ikrafttræden tog Unionen stilling til håndhævelse fra sag til sag og i form af forordninger vedtaget af Rådet på grundlag af et kommissionsforslag, der var baseret på den tidligere artikel 133. På den anden side fungerer Rådet og Europa-Parlamentet efter Lissabontraktatens ikrafttræden som lovgivere i fællesskab under den almindelige lovgivningsprocedure, for så vidt angår de foranstaltninger, der definerer rammerne for gennemførelse af den fælles handelspolitik (artikel 207 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("TEUF")). Håndhævelse af rettigheder under internationale handelsaftaler er en typisk udøvende funktion, som kan kræve vedtagelse og gennemførelse af foranstaltninger inden for faste frister. Det er hensigtsmæssigt, at Rådet og Europa-Parlamentet fastlægger et sæt klare og overskuelige rammer for vedtagelse af sådanne retsakter.

Praksis før ikrafttrædelsen af TEUF viser, at det er ønskværdigt at anvende procedurer, som muliggør hurtige og effektive beslutninger, når Unionens rettigheder skal håndhæves:

- I WTO-tvistbilæggelsessagen "US-Foreign Sales Corporation" tog vedtagelsen af Rådets forordning (EF) nr. 2193/2003 af 8. december 2003 om indførelse af tillægstold på importen af visse produkter med oprindelse i Amerikas Forenede Stater otte måneder fra vedtagelsen af Kommissionens forslag. Det tog tre dage fra vedtagelsen af Kommissionens forslag at suspendere denne foranstaltning i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 728/2006 af 15. maj 2006.

¹ Jf. KOM(2010) 612 endelig af 9.11.2010, afsnit 4.

² Jf. Rådets konklusioner om EU's handelspolitik af 21.12.2010, afsnit 8.

³ EU har tidligere altid taget stilling til den enkelte sag (rådsforordning på grundlag af et kommissionsforslag, som er baseret på den tidligere artikel 133).

- I WTO-tvistbilæggelsessagen "US-Byrd" tog vedtagelsen af Rådets forordning (EF) nr. 673/2005 af 25. april 2005 om indførelse af tillægstold på importen af visse produkter med oprindelse i Amerikas Forenede Stater ca. to måneder fra vedtagelsen af Kommissionens forslag
- I WTO-tvistbilæggelsessagen "US-wheat gluten" gav Rådets forordning (EF) nr. 1804/98 af 14. august 1998 Unionen ret til at udligne de negative virkninger af de amerikanske beskyttelsesforanstaltninger i overensstemmelse med artikel 8 i WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger. Vedtagelsen tog en måned fra vedtagelsen af Kommissionens forslag.
- I sagen "US-Steel" tog vedtagelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1031/2002 af 13. juni 2002 om foranstaltninger til at genskabe balance to måneder; ophævelsen af foranstaltningerne til at genskabe balance i samme sag tog kun fire dage.

Uden et sæt passende lovgivningsrammer for gennemførelsen af handelspolitiske foranstaltninger i situationer svarende til ovennævnte sager vil det være nødvendigt at anvende den almindelige lovgivningsprocedure til vedtagelse af foranstaltninger i visse situationer. Det tager i gennemsnit 15-31 måneder at vedtage en retsakt – så langt et tidsrum kan have virkninger for Unionens evne til at udøve sine rettigheder effektivt inden for de frister, der er fastsat i internationale handelsaftaler.

Nærværende udkast til en forordning er baseret på følgende betragtninger: a) vedtagelsen af handelspolitiske foranstaltninger til håndhævelse af Unionens rettigheder under internationale aftaler er en typisk udøvende funktion, som skal gennemføres inden for rammerne af fælles regler, b) uden passende lovgivningsmæssige rammer kan Unionens evne til effektivt at håndhæve sine rettigheder bringes i fare, og c) der er en potentiel konflikt mellem Unionens relativt langvarige beslutningstagningsproces og fristerne for håndhævelse af rettigheder under internationale handelsaftaler.

I den sammenhæng foreslås det i nærværende udkast til en forordning, at der fastlægges et sæt fælles lovgivningsrammer til håndhævelse af Unionens rettigheder under internationale handelsaftaler i overensstemmelse med Lissabontraktaten. I forordningen foreslås det, at Kommissionen gives beføjelser til at vedtage gennemførelsesretsakter i overensstemmelse med artikel 291 i TEUF inden for de i dette udkast til en forordning fastlagte rammer og under overholdelse af de frister og kriterier, der udtrykkeligt er fastsat. Forordningen dækker gennemførelsesretsaktens vedtagelse, suspension, ændring og ophævelse, hvad angår:

- a) håndhævelse af Unionens rettigheder under bindende multilaterale og bilaterale tvistbilæggelsesregler
- b) foranstaltninger til at genskabe balance under multilaterale og bilaterale beskyttelsesregler
- c) foranstaltninger til at genskabe balance i tilfælde af, at et tredjeland foretager ændringer af sine indrømmelser i henhold til artikel XXVIII GATT 1994.

I henhold til nærværende udkast til en forordning kan Kommissionen vedtage følgende typer af handelspolitiske foranstaltninger: told, kvantitative restriktioner for import og eksport af varer og foranstaltninger vedrørende offentlige indkøb. Denne tilgang er et resultat af de erfaringer, der gennem årene er høstet i forbindelse med vedtagelsen af handelspolitiske foranstaltninger, og den afspejler, at det er praktisk muligt og overordnet set effektivt at gennemføre tiltag på udvalgte områder. Som EU-lovgivningen ser ud i dag, navnlig under

hensyntagen til nationale bestemmelser om tjenesteydelser og intellektuelle ejendomsrettigheder og de begrænsninger for effektive tiltag, der skyldes disse sektors karakter, er det hensigtsmæssigt at fokusere på andre handelspolitiske områder i forbindelse med Kommissionens beføjelser. Det bør bemærkes, at såkaldt krydsretaliering (dvs. suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser i en anden sektor end den, hvor der blev truffet afgørelse om overtrædelse) generelt er mulig i henhold til WTO-reglerne, og at der ikke findes nogen begrænsninger for krydsretaliering i Unionens frihandelsaftaler. Viser det sig nødvendigt for Unionen at anvende handelspolitiske foranstaltninger, som ikke er omfattet af udkastet til en forordning, herunder hvad angår handel med tjenesteydelser eller handelsmæssige aspekter af intellektuelle ejendomsrettigheder, kan Kommissionen fremsætte lovforslag på grundlag af artikel 207 i TEUF eller anvende andre relevante procedurer.

En revisionsklausul bestemmer, at Kommissionen skal vurdere effektiviteten af nærværende udkast til en forordning tre år efter den første anvendelse af forordningen. Kommissionen skal udarbejde en rapport og kan eventuelt foreslå passende foranstaltninger til forbedring af forordningens effektivitet. Det kan i den forbindelse overvejes, hvilke handelspolitiske områder ud over handel med varer der skal være omfattet af forordningen, f.eks. handel med tjenesteydelser og intellektuelle ejendomsrettigheder.

Hvad angår offentlige indkøb, fremgår det af WTO-aftalen om offentlige indkøb, både den gældende version og den reviderede version, at de andre parter i aftalen udelukkende kan suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser vedrørende markederne for offentlige indkøb i tilfælde af, at en part i aftalen ikke lever op til sine forpligtelser. På den baggrund er det vigtigt, at forslaget til et udkast til en forordning indeholder bestemmelser om eventuel vedtagelse af handelspolitiske foranstaltninger vedrørende offentlige indkøb for at gøre det muligt for Unionen at foretage en effektiv håndhævelse af sine juridiske rettigheder, hvad angår offentlige indkøb, som er omfattet af Unionens internationale forpligtelser. Når der ses bort fra WTO's tvistbilæggelsesordning, som i en række tilfælde er blevet anvendt til at løse problemer vedrørende praksis, der er i modstrid med WTO-aftalen om offentlige indkøb, er det også sandsynligt, at der i en bilateral sammenhæng vil opstå behov for at træffe foranstaltninger til at håndhæve forpligtelser vedrørende offentlige indkøb, da de seneste bilaterale handelsaftaler, som Unionen har indgået, omfatter komplette tvistbilæggelsesordninger. Unionen har erfaringer med at gennemføre handelspolitiske foranstaltninger, der om nødvendigt begrænser tredjelandes adgang til Unionens markeder for offentlige indkøb⁴. På grund af de særlige træk ved offentlige indkøb, navnlig en administrativ procedure, der regulerer og fastlægger adgangen til specifikke udbud, er det muligt at fastsætte bestemmelser om foranstaltninger vedrørende offentlige indkøb af både varer og tjenesteydelser. Desuden vil handelspolitiske foranstaltninger under dette udkast til en forordning være i overensstemmelse med anvendelsesområdet for de forpligtelser vedrørende offentlige indkøb, som er suspenderet - dvs. de ville finde anvendelse på bestemte enheder og udelukkende over visse tærskler. Sluttelig bør forholdet mellem nærværende forslag og Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om adgangen for tredjelandes varer og tjenesteydelser til Unionens indre marked for offentlige indkøb (COM(2012) 124 af 21. marts 2012) bemærkes. Sidstnævnte forslag har til formål at øge Unionens gennemslagskraft i forbindelse med forhandlinger om vilkårene for adgang for Unionens varer, tjenesteydelser og leverandører til tredjelandes markeder for offentlige indkøb: Det fokuserer således på adgangen til Unionens marked for offentlige indkøb for

⁴ Jf. Rådets forordning (EØF) nr. 1461/93 om adgang til offentlige aftaler for bydende fra Amerikas Forenede Stater og Rådets forordning (EF) nr. 1836/95 om supplerende af bilaget til forordning (EØF) nr. 1461/93 om adgang til offentlige aftaler for bydende fra Amerikas Forenede Stater.

tredjelandes varer og tjenesteydelser, som ikke er omfattet af markedsadgangsforpligtelser under eksisterende internationale aftaler om offentlige indkøb. Nærværende forslag indebærer derimod en tværgående behandling af håndhævelse af sådanne aftaler: Det fuldstændiggør således reguleringen af internationale aspekter af offentlige indkøb, for så vidt som det giver et sæt regler, som muliggør håndhævelse af bestemmelser om offentlige indkøb i internationale handelsaftaler.

2. RESULTAT AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende forslag blev Rådets Handelspolitikudvalg og Europa-Parlamentets Udvalg om International Handel (INTA) forelagt to uofficielle dokumenter, henholdsvis den 19. september 2011 og den 11. november 2011. Medlemsstaterne blev hørt på to tekniske møder, som blev afholdt henholdsvis den 27. september og den 28. november 2011.

Målet om effektiv håndhævelse af Unionens rettigheder får bred opbakning.

Der er ikke blevet gennemført nogen konsekvensanalyse af nærværende forslag, fordi dette initiativ ikke har direkte økonomiske, sociale eller miljømæssige virkninger, og karakteren af de pågældende foranstaltninger (individuel vurdering) under alle omstændigheder ikke muliggør en forudgående evaluering.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

Resumé

Unionen har ikke et sæt fælles lovgivningsrammer for håndhævelse af Unionens rettigheder under internationale handelsaftaler. Dette initiativ har til formål at afhjælpe denne situation gennem et forslag til en retsakt, som giver Unionen mulighed for at håndhæve og beskytte sine rettigheder i overensstemmelse med dennes internationale forpligtelser. Målet er effektiv og hurtig gennemførelse med henblik på at beskytte Unionens interesser. Følgelig foreslås det på grundlag af artikel 207 i TEUF at give Kommissionen beføjelse til at vedtage, suspendere, ændre eller ophæve gennemførelsesretsakter for at håndhæve Unionens rettigheder inden for rammerne af de strukturer, som Lissabontraktaten etablerer, dvs. i overensstemmelse med artikel 291 i TEUF.

Som følge af WTO's tvistbilæggelsesregler og bilaterale tvistbilæggelsesregler samt multilaterale og bilaterale beskyttelsesforanstaltninger kan det være nødvendigt, at Unionen træffer unilaterale foranstaltninger for at beskytte sine rettigheder og interesser. Håndhævels tiltag som følge af tvistbilæggelsesbestemmelser eller foranstaltninger til at genskabe balance kræver relativt hurtige tiltag, som er i overensstemmelse med de relevante handelsregler, hvis de skal fungere som et effektivt redskab til at anspore til overholdelse af reglerne.

Forordningen skal vedtages på EU-plan. Den fælles handelspolitik henhører under Unionens enekompetence.

Retsgrundlag

Artikel 207 i TEUF.

Forordningens struktur

Formålet med udkastet til en forordning er at fastlægge regler og procedurer, der skal sikre, at Unionen er i stand til at udøve sine rettigheder til at suspendere eller tilbagekalde indrømmelser som reaktion på et tredjelandes overtrædelse af de internationale handelsregler med henblik på at sikre en tilfredsstillende løsning, og at afbalancere indrømmelser eller andre forpligtelser i samhandelen med tredjelande, hvor den behandling, der indrømmes varer importeret fra Unionen, ændres.

Anvendelsesområdet for udkastet til en forordning, jf. artikel 3, dækker følgende situationer:

- a) Efter at der er truffet afgørelse i handelstvister i henhold til WTO's tvistbilæggelsesforståelse, hvor Unionen har fået tilladelse til at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til de multilaterale og plurilaterale aftaler, der er omfattet af tvistbilæggelsesforståelsen.

I WTO er suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser underlagt artikel 22, stk. 3, i tvistbilæggelsesforståelsen, forbudte subsidier er underlagt artikel 4.10 i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger⁵, og de såkaldte subsidier, over for hvilke der kan træffes modforanstaltninger, er underlagt artikel 7.9 i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger.

- b) Efter at der er truffet afgørelse i handelstvister i henhold til andre internationale handelsaftaler, herunder regionale eller bilaterale aftaler, hvor Unionen har ret til at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til sådanne aftaler.

Sådanne internationale aftaler, som Unionen har indgået, fastsætter bestemmelser for tvistbilæggelse, som giver parterne mulighed for at håndhæve deres rettigheder i overensstemmelse med bestemmelserne i den relevante aftale.

- c) Med henblik på udligning af indrømmelser eller andre forpligtelser, som et tredjelandes anvendelse af en beskyttelsesforanstaltning kan give ret til i henhold til enten artikel 8 i WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger eller bestemmelserne vedrørende beskyttelsesforanstaltninger i Unionens regionale eller bilaterale aftaler.

Artikel 8 i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger, som kun vedrører varer⁶, bestemmer, at medlemmer, som anvender beskyttelsesforanstaltninger, generelt skal tilbyde handelskompensation til lande, der rammes af beskyttelsesforanstaltningernes negative virkninger, på grundlag af høringer forud for anvendelsen eller forlængelsen af beskyttelsesforanstaltningerne i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3, i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger. Hvis der ikke opnås enighed, kan de berørte eksporterende medlemmer individuelt træffe foranstaltninger til at genskabe balance senest 90 dage efter indførelsen af foranstaltningen. Retten til at træffe foranstaltninger til at genskabe balance over for det medlem, der anvender beskyttelsesforanstaltninger, kan udøves, a) enten tre år efter at foranstaltningen er

⁵ Under særlige omstændigheder tillader artikel 4.10 i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger, at det klagende medlem træffer "passende modforanstaltninger".

⁶ WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger og bestemmelserne om beskyttelsesforanstaltninger i frihandelsaftalerne vedrører udelukkende handelen med varer. WTO-medlemmerne er endnu ikke nået til enighed om hastende beskyttelsesforanstaltninger for tjenesteydelser, for hvilke der er givet mandat til multilaterale forhandlinger i medfør af artikel X i den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser (GATS).

trådt i kraft, eller b) så snart foranstaltningen af WTO's tvistbilæggelsesorgan anses for at være uforenelig med WTO's regler (den frist på tre år, der er fastsat i artikel 8 i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger finder ikke anvendelse, hvis foranstaltningen er baseret på en relativ stigning i importen). Anvendelsen af reglerne om beskyttelsesforanstaltninger i bilaterale eller regionale frihandelsaftaler kan ligeledes give anledning til indførelse af foranstaltninger til at genskabe balance⁷.

Gældende EU-lovgivning om indførelse af multilaterale og bilaterale beskyttelsesforanstaltninger regulerer ikke disse aspekter af hverken artikel 8 i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger eller de relevante regler i frihandelsaftalerne, men fastsætter snarere procedurerne for Unionens anvendelse af beskyttelsesforanstaltninger. Enhver foranstaltning til at genskabe balance vil i princippet være omfattet af den almindelige lovgivningsprocedure, medmindre den pågældende foranstaltning er omfattet af den nuværende fælles lovgivningsmæssige ramme.

- d) I tilfælde af ændring af et WTO-medlems indrømmelser i henhold til artikel XXVIII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (GATT) 1994, hvor der ikke er blevet aftalt nogen compensationstilpasning.

Hvis et andet WTO-medlem ændrer sin indrømmelse i henhold til artikel XXVIII i GATT 1994, og hvis der ikke opnås enighed med de medlemmer, der har retten til forhandling eller levering, kan den kontraherende part, der foreslår at ændre sin indrømmelse, frit gøre dette. I så fald kan de medlemmer⁸, som er indehavere af en rettighed, træffe foranstaltninger til at genskabe balance senest seks måneder efter en sådan ændring af indrømmelsen. Sådanne foranstaltninger til at genskabe balancen vil efter udløbet af en periode på tredive dage fra den dato, hvor en skriftlig meddelelse om tilbagekaldelse af indrømmelsen er modtaget af de kontraherende parter, medføre tilbagekaldelse af indrømmelser, som i det væsentlige svarer til dem, der oprindeligt blev forhandlet på plads med den kontraherende part, der ændrer eller tilbagekalder en indrømmelse. Hidtil har Unionen ikke tilbagekaldt indrømmelser i henhold til artikel XXVIII i GATT 1994. Hvis denne situation opstår, vil foranstaltninger til at genskabe balancen i handelen som følge af en ændring af andre WTO-medlemmers indrømmelser i henhold til artikel XXVIII i GATT kunne gennemføres inden for forholdsvis korte frister (senest seks måneder efter det pågældende medlem ændrer eller tilbagekalder sin indrømmelse). Effektive beslutningsprocedurer for gennemførelse af foranstaltninger til at genskabe balancen vil gøre det muligt for Unionen at indgå i troværdige rebindingsforhandlinger med

⁷ F.eks. artikel 3, stk. 4, i frihandelsaftalen mellem EU og Korea: "1. En part, der indfører en bilateral beskyttelsesforanstaltning, rådfører sig med den anden part for i fællesskab at fastlægge en passende handelsliberaliserende compensation i form af indrømmelser, der i alt væsentligt har tilsvarende virkninger for handelen, eller som svarer til værdien af den yderligere told, der forventes opkrævet som følge af beskyttelsesforanstaltningen. Parten giver mulighed for sådanne konsultationer senest 30 dage efter indførelsen af den bilaterale beskyttelsesforanstaltning. 2. Hvis konsultationerne i henhold til stk. 1 ikke fører til en aftale om handelsliberaliserende compensation senest 30 dage efter indledningen af konsultationerne, kan den part, hvis varer er genstand for beskyttelsesforanstaltningen, suspendere anvendelsen af i alt væsentligt tilsvarende indrømmelser til den part, der har indført beskyttelsesforanstaltningen. 3. Den i stk. 2 omhandlede ret til suspension må ikke udøves i de første 24 måneder af en bilateral beskyttelsesforanstaltnings anvendelsesperiode, forudsat at foranstaltningen er i overensstemmelse med denne aftale".

⁸ Såfremt de har en "oprindeligt forhandlingsret", en "hovedleverandørinteresse" eller en "væsentlig interesse".

sine partnere og kan påvirke forløbet af forhandlingerne om kompensationstilpasning til Unionens fordel.

Forordningen berører ikke vedtagelsen af handelspolitiske foranstaltninger som led i andre procedurer, f.eks. med hensyn til handelspolitiske foranstaltninger i sektoren for tjenesteydelser og intellektuelle ejendomsrettigheder, i medfør af multilaterale og regionale eller bilaterale afgørelser i tvistbilæggelsesprocedurer.

I henhold til artikel 291 i TEUF vedtager Kommissionen, når det er nødvendigt at håndhæve EU's rettigheder under ovennævnte omstændigheder, gennemførelsesretsakter efter undersøgelsesproceduren (artikel 4, "Udøvelse af Unionens rettigheder"). Gennemførelsesretsakter skal overholde reglen om, at niveauet for modforanstaltninger ikke bør overstige niveauet for annullation eller forringelse, der almindeligvis forstås som de negative konsekvenser for Unionen, der følger af tredjelandets foranstaltning, jf. definitionen i den relevante aftale (artikel 2, "Definitioner"). For at fastlægge anvendelsesområdet for den gennemførelsesretsakt, som skal vedtages, anvender Kommissionen også forskellige andre kriterier end de interesser, der kommer til udtryk i forbindelse med de offentlige høringer, og Unionens generelle interesser, dvs. foranstaltningernes effektivitet med hensyn til at anspore tredjelande til at overholde de internationale regler for samhandel, foranstaltningernes potentiale for at hjælpe erhvervsdrivende i Unionen, som rammes af tredjelandes foranstaltninger, adgang til alternative forsyningskilder for de pågældende produkter for at undgå eller minimere eventuelle negative virkninger for aftagerindustrierne eller de endelige forbrugere i Unionen og eventuelle specifikke kriterier, der måtte være fastsat i internationale handelsaftaler og vedrører de situationer, der er omhandlet i artikel 3.

De typer handelspolitiske foranstaltninger, som kan gennemføres ved hjælp af en gennemførelsesretsakt, er foranstaltninger vedrørende import eller eksport af varer og foranstaltninger på området for offentlige indkøb.

Import- eller eksportforanstaltninger omfatter suspension af toldindrømmelser og indførelse af ny eller forhøjet told, og indførelse eller forhøjelse af kvantitative restriktioner ved import eller eksport, hvad enten de har form af kontingenter, import- eller eksportlicenser eller andre foranstaltninger.

Det fremgår af WTO-aftalen om offentlige indkøb, at enhver tvist vedrørende aftalen ikke må føre til suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til nogen af de omfattede WTO-aftaler. Det er derfor vigtigt, at forslaget til en forordning indeholder bestemmelser om eventuel vedtagelse af handelspolitiske foranstaltninger vedrørende offentlige indkøb for at gøre det muligt for Unionen at håndhæve sine lovfæstede rettigheder. På grund af de særlige træk ved offentlige indkøb, navnlig en administrativ procedure, der regulerer og fastlægger adgangen til specifikke udbud, er det muligt at fastsætte bestemmelser om foranstaltninger vedrørende offentlige indkøb af både varer og tjenesteydelser.

I denne forbindelse vedrører den type handelspolitiske foranstaltninger, som kan vedtages, udelukkelse fra offentlige indkøb af bud, hvis samlede værdi for over 50 procents vedkommende hidrører fra varer eller tjenesteydelser med oprindelse i det pågældende tredjeland, og/eller indførelse af en obligatorisk prisstraf på den del af

udbuddet, der består af varer eller tjenesteydelser med oprindelse i det pågældende tredjeland (artikel 5, "Handelspolitiske foranstaltninger").

Undersøgelingsproceduren bør anvendes til at vedtage, suspendere, ændre og ophæve de gennemførelsesretsakter, der fastlægger passende handelspolitiske foranstaltninger til udøvelsen af Unionens rettigheder (artikel 4 "Udøvelse af Unionens rettigheder" og artikel 7, "Suspension, ændring eller ophævelse af foranstaltninger"). Ved vedtagelsen af gennemførelsesretsakter og med henblik på at undgå spredning af yderligere strukturer bør Kommissionen bistås af det eksisterende udvalg for regulering af handelshindringer, der er nedsat ved forordning (EF) nr. 3286/94.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Ingen.

Den foreslåede forordning fastlægger en mekanisme for håndhævelse af Unionens rettigheder og fordeler ansvaret mellem alle institutionerne.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING**om udøvelsen af Unionens rettigheder for så vidt angår anvendelsen og håndhævelsen af internationale handelsregler**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 207,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Unionen har indgået en række multilaterale, regionale og bilaterale internationale handelsaftaler, som skaber rettigheder og forpligtelser til gensidig fordel for parterne.
- (2) Det er væsentligt, at Unionen råder over passende instrumenter til sikring af effektiv udøvelse af Unionens rettigheder i henhold til internationale handelsaftaler for at beskytte dens økonomiske interesser. Dette gælder navnlig situationer, hvor tredjelande indfører handelsbegrænsende foranstaltninger, der mindsker de fordele, som Unionens erhvervsdrivende opnår i henhold til internationale handelsaftaler. Unionen bør være i stand til at reagere hurtigt og fleksibelt i forbindelse med procedurer og frister, der er fastsat i internationale aftaler, som Unionen har indgået. Unionen bør derfor vedtage lovgivning, der fastlægger rammerne for Unionens udøvelse af sine rettigheder i visse særlige situationer.
- (3) WTO's og andre, herunder regionale eller bilaterale, tvistbilæggelsesordninger tager sigte på at finde en positiv løsning på eventuelle tvister mellem Unionen og den anden part eller de andre parter i disse aftaler. Unionen bør ikke desto mindre suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser i overensstemmelse med disse tvistbilæggelsesregler, når andre muligheder for at finde en positiv løsning på en tvist ikke har båret frugt. Unionens tiltag i sådanne tilfælde har til formål at anspore det pågældende tredjeland til at overholde de relevante internationale handelsregler for at genoprette en situation med gensidige fordele.
- (4) I henhold til WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger bør et WTO-medlem, som foreslår at anvende en beskyttelsesforanstaltning eller søger at forlænge en beskyttelsesforanstaltning, mellem sig og de eksporterende medlemmer, der vil blive berørt negativt af en sådan beskyttelsesforanstaltning, bestræbe sig på at fastholde et i alt væsentligt uændret niveau for indrømmelser og andre forpligtelser. Tilsvarende

regler gælder i forbindelse med andre handelsaftaler, herunder regionale eller bilaterale internationale handelsaftaler, indgået af Unionen. Unionen bør træffe foranstaltninger til at genskabe balancen ved at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser, hvis det pågældende tredjeland ikke indfører en tilfredsstillende justering. Unionens tiltag i sådanne tilfælde har til formål at anspore tredjelande til at indføre handelsfremmende foranstaltninger med henblik på at genoprette en situation med gensidige fordele.

- (5) Artikel XXVIII i GATT 1994 og den tilhørende tvistbilæggelsesforståelse fastsætter bestemmelser for ændring eller tilbagetrækning af indrømmelser, der er fastsat i WTO-medlemmers toldtarif. WTO-medlemmer, der er berørt af en sådan ændring, er på visse betingelser berettiget til at tilbagetrække i det væsentlige tilsvarende indrømmelser. Unionen bør vedtage foranstaltninger til at genskabe balance i sådanne tilfælde, medmindre der opnås enighed om kompensationsstilpasninger. Unionens tiltag vil tage sigte på at anspore tredjelande til at gennemføre handelsfremmende foranstaltninger.
- (6) Unionen bør have mulighed for at håndhæve sine rettigheder på området for offentlige indkøb i betragtning af, at det fremgår af WTO-aftalen om offentlige indkøb, at en eventuel tvist under aftalen ikke må føre til suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til nogen anden WTO-aftale, som er omfattet.
- (7) Denne forordning bør fokusere på foranstaltninger, med hvilke Unionen har erfaring med hensyn til udformning og anvendelse; muligheden for at udvide denne forordnings anvendelsesområde til at omfatte sektorerne for tjenesteydelser og intellektuelle ejendomsrettigheder bør vurderes på baggrund af hvert områdes særlige forhold, når det bliver aktuelt.
- (8) Ved håndhævelsen af Unionens rettigheder bør en vares oprindelse fastlægges i overensstemmelse med Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks⁹; med hensyn til håndhævelse af Unionens rettigheder efter tvistbilæggelse på området for offentlige indkøb bør en tjenesteydelses oprindelse fastlægges på grundlag af den fysiske eller juridiske person, der leverer den.
- (9) Kommissionen bør evaluere denne forordnings funktionsmåde senest tre år efter den første gennemførelse med henblik på at vurdere og om nødvendigt forbedre dens effektivitet.
- (10) Gennemførelsesretsakter i medfør af denne forordning bør vedtages på grundlag af specifikke kriterier for egnethed, der er fastsat i forordningen.
- (11) Rådets forordning (EF) nr. 3286/94 af 22. december 1994 om fastsættelse af fællesskabsprocedurer på området for den fælles handelspolitik med henblik på at sikre udøvelsen af Fællesskabets rettigheder i henhold til internationale handelsregler, navnlig regler fastlagt i Verdenshandelsorganisationens regi (som også kaldes "handelshindringsforordningen), bør ændres for at afspejle vedtagelsen af denne forordning, for så vidt angår gennemførelsen af handelspolitiske foranstaltninger.
- (12) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i

⁹ EFT L 302 af 19.10.1992, s. 1.

overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011¹⁰ om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.

- (13) For at beskytte Unionens interesser bør Kommissionen vedtage gennemførelsesretsakter, der straks finder anvendelse, i behørigt begrundede tilfælde vedrørende behovet for at tilpasse de handelspolitiske foranstaltninger til adfærden hos den pågældende tredjepart, hvis det er påkrævet af særligt hastende årsager -

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Mål

Denne forordning indeholder bestemmelser og procedurer med henblik på at sikre en effektiv udøvelse af Unionens ret til at suspendere eller tilbagekalde indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til internationale handelsaftaler med henblik på:

- a) at reagere på tredjelandes overtrædelser af internationale handelsregler, der påvirker Unionens interesser, med henblik på at finde en tilfredsstillende løsning
- b) at afbalancere indrømmelser eller andre forpligtelser i samhandelen med tredjelande, hvor den behandling, der indrømmes varer importeret fra Unionen, ændres.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- a) "land": enhver stat eller særskilt toldområde
- b) "indrømmelser eller andre forpligtelser": toldindrømmelser eller andre fordele, som Unionen har forpligtet sig til at anvende i sin samhandel med tredjelande i medfør af internationale aftaler, som den er part i
- c) "niveau for annullation eller forringelse": den udstrækning, hvori Unionens interesser i medfør af en international handelsaftale er berørt. Medmindre andet er fastlagt i den relevante aftale, skal det omfatte alle negative økonomiske virkninger af et tredjelands foranstaltninger
- d) "obligatorisk prisstraf": en forpligtelse for ordregivende myndigheder eller ordregivere, der er ansvarlige for offentlige indkøbsprocedurer, til med visse undtagelser at forhøje prisen på tjenesteydelser og/eller varer med oprindelse i visse tredjelande, som er blevet tilbudt i udbudsprocedurerne.

¹⁰ EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13.

Artikel 3

Anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse:
 - a) efter at der er truffet afgørelse i handelstvister i henhold til WTO's tvistbilæggelsesforståelse, hvor Unionen har fået tilladelse til at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til de multilaterale og plurilaterale aftaler, der er omfattet af tvistbilæggelsesforståelsen
 - b) efter at der er truffet afgørelse i handelstvister i henhold til andre internationale handelsaftaler, herunder regionale eller bilaterale aftaler, hvor Unionen har ret til at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til sådanne aftaler
 - c) med henblik på udligning af indrømmelser eller andre forpligtelser, som et tredjeland's anvendelse af en beskyttelsesforanstaltning kan give ret til i henhold til enten artikel 8 i WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger eller bestemmelserne vedrørende beskyttelsesforanstaltninger i andre internationale handelsaftaler, herunder regionale eller bilaterale aftaler
 - d) i tilfælde af ændring af et WTO-medlems indrømmelser i henhold til artikel XXVIII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994, hvor der ikke er blevet aftalt nogen kompensationstilpasning.
2. Denne forordning berører ikke vedtagelsen af handelspolitiske foranstaltninger under andre relevante procedurer i tilfælde, hvor foranstaltningerne i artikel 5 ikke kan anvendes eller vil medføre en utilstrækkelig eller ineffektiv reaktion på de i stk. 1 omhandlede situationer.

Artikel 4

Udøvelse af Unionens rettigheder

1. Hvor tiltag er nødvendige for at beskytte Unionens interesser i de i artikel 3, stk. 1, omhandlede tilfælde, vedtager Kommissionen en gennemførelsesretsakt, der fastsætter passende handelspolitiske foranstaltninger. En sådan gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 8, stk. 2.
2. Gennemførelsesretsakter, der vedtages i henhold til stk. 1, skal opfylde følgende betingelser:
 - a) Hvis indrømmelser eller andre forpligtelser suspenderes, efter at der er truffet afgørelse i handelstvister i henhold til WTO's tvistbilæggelsesforståelse, må deres niveau ikke overstige det af WTO's tvistbilæggelsesorgan tilladte.
 - b) Hvis indrømmelser eller andre forpligtelser suspenderes efter en international tvistbilæggelsesprocedure i henhold til en bilateral eller en regional aftale, må deres niveau ikke overstige niveauet for den annullation eller forringelse, der

hidrører fra den pågældende foranstaltning indført af et tredjeland, som fastsat af Kommissionen eller eventuelt gennem voldgift.

- c) Hvis indrømmelser eller andre forpligtelser udlignes i henhold til bestemmelser om beskyttelsesforanstaltninger i internationale handelsaftaler, skal Unionens tiltag i alt væsentligt være afstemt efter niveauet for de indrømmelser eller andre forpligtelser, som berøres af den pågældende beskyttelsesforanstaltning, i overensstemmelse med WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger eller bestemmelserne om beskyttelsesforanstaltninger i de regionale eller bilaterale handelsaftaler, hvorunder beskyttelsesforanstaltningen anvendes.
 - d) Indrømmelser i samhandelen med et tredjeland, som tilbagekaldes i forbindelse med artikel XXVIII i GATT 1994 og den tilhørende tvistbilægelsesforståelse skal i alt væsentligt svare til de indrømmelser, der ændres eller tilbagekaldes af det pågældende tredjeland, jf. betingelserne i artikel XXVIII i GATT 1994 og den tilhørende tvistbilægelsesforståelse.
3. Handelspolitiske foranstaltninger i henhold til stk. 1 fastlægges på grundlag af følgende kriterier, de tilgængelige oplysninger og Unionens overordnede interesser:
- a) foranstaltningernes effektivitet med hensyn til at ansøre tredjelands til at overholde internationale handelsregler
 - b) foranstaltningernes potentiale for at hjælpe erhvervsdrivende i Unionen, som rammes af tredjelandes foranstaltninger
 - c) adgang til alternative forsyningskilder for de pågældende produkter for at undgå eller minimere eventuelle negative virkninger for aftagerindustrierne eller de endelige forbrugere i Unionen
 - d) eventuelle specifikke kriterier, der måtte være fastsat i internationale handelsaftaler og vedrører de situationer, der er omhandlet i artikel 3.

Artikel 5

Handelspolitiske foranstaltninger

Med forbehold af internationale aftaler, som Unionen er part i, skal de handelspolitiske foranstaltninger, som kan gennemføres ved hjælp af en gennemførelsesretsakt i henhold til artikel 4, stk. 1, omfatte:

- a) suspension af toldindrømmelser og indførelse af ny eller forhøjet told, herunder genindførelse af told på mestbegunstigelsesniveauet eller indførelse af told, der ligger over mestbegunstigelsesniveauet, eller indførelse af yderligere afgifter på import eller eksport af varer
- b) indførelse eller forhøjelse af kvantitative restriktioner ved import eller eksport af varer, hvad enten de har form af kontingenter, import- eller eksportlicenser eller andre foranstaltninger
- c) suspension af indrømmelser på området for offentlige indkøb gennem:

- i) udelukkelse fra offentlige indkøb af bud, hvis samlede værdi for over 50 procents vedkommende hidrører fra varer eller tjenesteydelser med oprindelse i det pågældende tredjeland, og/eller
- ii) indførelse af en obligatorisk prisstraf på den del af budet, der består af varer eller tjenesteydelser med oprindelse i det pågældende tredjeland.

Artikel 6

Oprindelsesregler

1. En vares oprindelse fastsættes i overensstemmelse med Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks¹¹.
2. En tjenesteydelses oprindelse fastlægges på grundlag af den fysiske eller juridiske person, der har leveret den. En tjenesteyders oprindelse anses:
 - a) i tilfælde af en fysisk person for at være det land, hvor den pågældende er statsborger, eller hvor denne har permanent opholdsret
 - b) i tilfælde af en juridisk person for et af følgende:
 - i) hvis tjenesteydelsen ikke leveres gennem en handelsmæssig tilstedeværelse i Unionen, det land, hvor den juridiske person er stiftet eller på anden måde etableret i henhold til lovgivningen i dette land, og inden for hvis område den juridiske person har væsentlige forretningsaktiviteter
 - ii) hvis tjenesteydelsen leveres gennem en handelsmæssig tilstedeværelse i Unionen, den medlemsstat, hvor den juridiske person er etableret, og inden for hvis område den har væsentlige forretningsaktiviteter, således at den har en direkte og reel forbindelse med den pågældende medlemsstats økonomi.

Med henblik på anvendelsen af nr. ii) er det, hvis den juridiske person ikke har væsentlige forretningsaktiviteter, således at den har en direkte og reel forbindelse med den pågældende medlemsstats økonomi, hjemlandet for de fysiske eller juridiske personer, der ejer eller kontrollerer den juridiske person, der leverer tjenesteydelsen.

Den juridiske person, der leverer tjenesteydelsen, anses for at være "ejet" af personer i et givet land, hvis over 50 % af kapitalinteresserne i denne har personer i det pågældende land som egentlige ejere, og "kontrolleret" af personer i et givet land, hvis sådanne personer har magt til at udpege et flertal af dens bestyrelsesmedlemmer eller på anden måde lovligt kan styre dens aktiviteter.

¹¹ EFT L 302 af 19.10.1992, s. 1.

Artikel 7

Suspension, ændring eller ophævelse af foranstaltninger

1. Hvis det pågældende tredjeland efter vedtagelsen af en gennemførelsesretsakt i henhold til artikel 4, stk. 1, yder en tilfredsstillende erstatning til Unionen i de i artikel 3, stk. 1, litra a) og b), omhandlede tilfælde, kan Kommissionen suspendere anvendelsen af gennemførelsesretsakten i erstatningsperiodens varighed. Suspensionen vedtages i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren i artikel 8, stk. 2.
2. Kommissionen ophæver en gennemførelsesretsakt, der er vedtaget i henhold til artikel 4, stk. 1, under følgende omstændigheder:
 - a) når det tredjeland, hvis foranstaltninger blev konstateret at være i strid med internationale handelsregler i en tvistbilæggelsesprocedure, bringer den manglende efterlevelse til ophør, eller når der på anden måde er nået til enighed om en gensidigt tilfredsstillende løsning
 - b) i tilfælde af udligning af indrømmelser eller andre forpligtelser efter et tredjelands vedtagelse af en beskyttelsesforanstaltning, hvor beskyttelsesforanstaltningen tilbagekaldes eller udløber, eller hvis det pågældende tredjeland yder en tilfredsstillende erstatning til Unionen efter vedtagelsen af en gennemførelsesretsakt i henhold til artikel 4, stk. 1
 - c) i tilfælde af et WTO-medlems ændring af indrømmelser i henhold til artikel XXVIII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994, hvor det pågældende tredjeland yder en tilfredsstillende erstatning til Unionen efter vedtagelsen af en gennemførelsesretsakt i henhold til artikel 4, stk. 1.Ophævelsen vedtages i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren i artikel 8, stk. 2.
3. Hvis det er nødvendigt at foretage tilpasninger af de handelspolitiske foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til denne forordning, under hensyntagen til de betingelser og kriterier, der er fastsat i artikel 4, stk. 2 og 3, kan Kommissionen indføre relevante ændringer i overensstemmelse med den i artikel 8, stk. 2, omhandlede undersøgelsesprocedure.
4. I behørigt begrundede tilfælde, hvor det er nødvendigt af særligt hastende grunde vedrørende ophævelse eller ændring af den pågældende tredjelandsforanstaltning, vedtager Kommissionen gennemførelsesretsakter, der straks finder anvendelse, om suspension, ændring eller ophævelse af gennemførelsesretsakter, der er vedtaget i henhold til artikel 4, stk. 1, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne artikel og den i artikel 8, stk. 3, omhandlede procedure.

Artikel 8

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af det udvalg, der er nedsat ved Rådets forordning (EF) nr. 3286/94. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i artikel 3 i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.
3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 8 i forordning (EU) nr. 182/2011 sammenholdt med dennes artikel 5.

Artikel 9

Informationsindsamling

1. Kommissionen indhenter oplysninger og synspunkter om Unionens økonomiske interesser i bestemte produkter eller sektorer i forbindelse med anvendelsen af denne forordning gennem en meddelelse i Den Europæiske Unions Tidende eller andre egnede offentlige kommunikationsmidler.
2. De oplysninger, der modtages i medfør af denne forordning, må kun anvendes til det formål, hvortil de er indhentet.
3. Kommissionen, Rådet, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne, herunder disses personale, må ikke videregive oplysninger, som de har modtaget i medfør af denne forordning, og som ifølge deres natur er fortrolige, medmindre den part, der har givet oplysningerne, udtrykkeligt har givet tilladelse dertil.
4. Den, der har givet oplysningerne, kan anmode om, at oplysningerne behandles fortroligt. I så fald skal de være ledsaget af en ikke-fortrolig sammenfatning eller en erklæring om årsagerne til, at oplysningerne ikke kan sammenfattes.
5. Viser det sig imidlertid, at en anmodning om fortrolig behandling ikke er berettiget, og at den, der giver oplysningerne, hverken er villig til at offentliggøre dem eller tillade, at de offentliggøres i store træk eller i forkortet form, kan disse oplysninger lades ude af betragtning.
6. Stk. 2-5 udelukker ikke, at Unionens myndigheder videregiver generelle oplysninger. Ved en sådan videregivelse tages der hensyn til de berørte parter berettigede interesse i, at deres forretningshemmeligheder ikke røbes.

Artikel 10

Revision

Senest tre år efter at der første gang er vedtaget en gennemførelsesretsakt i henhold til denne forordning, undersøger Kommissionen dens gennemførelse og aflægger rapport til Europa-Parlamentet og Rådet.

Artikel 11

Ændringer af andre retsakter

Artikel 13, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 3286/94 [handelshindringsforordningen] affattes således:

"Såfremt Unionen efter at have truffet afgørelse i henhold til artikel 12, stk. 2, skal beslutte, hvilke handelspolitiske foranstaltninger der skal træffes i henhold til artikel 11, stk. 2, litra c), eller artikel 12, træffes der straks foranstaltninger i overensstemmelse med traktatens artikel 207 eller eventuelt forordning nr. XX/XX eller andre gældende procedurer."

Artikel 12

Denne forordning træder i kraft på [...] dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne

På Rådets vegne

Formand

Formand